

Mottagare

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

sandra.lennander@regeringskansliet.se

daniel.friberg@regeringskansliet.se

Datum

2026-10-2010-06

Diarienummer

RS261133

Yttrande över promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor (KN2026/01494)

Region Halland tackar för möjligheten att yttra sig över promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor (KN2026/01494).

Region Halland har det regionala utvecklingsuppdraget och verkar för att nå visionen Bästa livsplatsen 2035. Med det regionala utvecklingsuppdraget har Region Halland också ansvar att stödja och samordna insatser som skapar tillväxt och utveckling utifrån länets specifika förutsättningar. Region Halland bedriver samhällsviktig verksamhet i samtliga halländska kommuner, och en robusthet i energiförsörjningen är därför av stor vikt i hela länet.

Region Hallands synpunkter

Sammanfattning

Region Halland är i huvudsak positiv till promemorians intentioner att modernisera energiplaneringen och genomföra delar av EU:s energieffektivitetsdirektiv. Förslagen kan bidra till en mer långsiktig och strategisk energiplanering samt stärka kopplingen mellan energiförsörjning, energieffektivisering, fysisk planering, beredskap och regional utveckling. De kan även bidra till att möta ett ökat el- och effektbehov och stärka energisystemets robusthet. Samtidigt innebär förslagen utökade krav på planering, analys, rapportering, dokumentation och samordning för kommuner och regioner. Eftersom många centrala delar av regelverket föreslås regleras i senare föreskrifter är det svårt att bedöma omfattningen av de nya kraven, deras resursbehov och de ekonomiska konsekvenserna.

Region Halland anser att frågor om finansiering, införandetid, tillgång till energidata, vägledning, regionernas roll samt samordningen mellan olika planerings-, analys- och rapporteringskrav behöver tydliggöras. Regelverket bör utformas så att det stödjer ett effektivt genomförande, minimerar risken för dubbelarbete och möjliggör integrering i befintliga processer. För att reformen ska få avsedd effekt krävs också att kommuner och regioner får tillgång till ändamålsenliga planeringsunderlag, vägledningar och rapporteringsverktyg i god tid före ikraftträdandet.

Regionernas roll och regional samverkan

Region Halland välkomnar att regionernas betydelse för energiplaneringen uppmärksammas. Regionerna har genom ansvaret för regional utveckling, regional fysisk planering och samverkan mellan kommuner, näringsliv och myndigheter en viktig funktion i energiomställningen. Region Halland ser positivt på att kommunerna ska ha kontakter med regionen i energiplaneringen och i arbetet med värme- och kylplaner. I Halland finns redan upparbetade samverkansformer som kan bidra till erfarenhetsutbyte, gemensamma analyser och ett mer sammanhållet regionalt arbete. Ett exempel är EnergiNav Halland, som finansieras av Energimyndigheten och utgör en viktig regional samverkansplattform för kunskapsspridning, erfarenhetsutbyte och samordning mellan kommuner, myndigheter, näringsliv och andra aktörer. Region Halland vill betona vikten av att denna typ av långsiktiga samverkansplattformar även fortsättningsvis ges förutsättningar att verka och utvecklas, då de bidrar till ett effektivt genomförande av energi- och klimatomställningen.

Promemorian behöver dock tydligare beskriva vad som förväntas av regionerna. Det behöver särskilt klargöras om regionens medverkan endast avser dialog och kunskapsöverföring eller om regionerna förväntas ta fram underlag, samordna kommunernas arbete eller svara för andra återkommande insatser. Om regionerna förväntas få en mer omfattande stödjande eller samordnande funktion behöver denna uppgift framgå av regleringen, konsekvensbeskrivas och omfattas av finansiering. Annars finns en risk att kommunernas utökade skyldighet att samverka leder till ökade förväntningar på regionerna utan motsvarande mandat eller resurser.

Energieffektiva inköp och principen om energieffektivitet först

Region Halland ser positivt på att offentlig upphandling används som ett verktyg för ökad energieffektivisering. Förslagen kan bidra till minskad energianvändning och lägre kostnader över en produkts, tjänsts eller byggnads livscykel. För Region Halland innebär reglerna att energieffektivitet behöver beaktas mer systematiskt vid större upphandlingar, investeringar samt köp och hyra av byggnader och lokaler. Samtidigt innebär förslagen ökade krav på analys, dokumentation och uppföljning och Region Halland anser att det behöver klargöras hur analyser enligt principen om energieffektivitet först vid större investeringar och planer förhåller sig till motsvarande analyser inför upphandlingar. Om samma eller liknande bedömningar behöver genomföras i flera skeden av ett projekt finns risk för onödigt dubbelarbete. Det behöver även förtydligas vad som utgör en tillräcklig analys och hur bedömningen ska dokumenteras.

Region Halland vill även betona vikten av att de föreskrifter och vägledningar som tas fram för energieffektiva inköp och tillämpningen av principen om energieffektivitet först utformas på ett tydligt och förutsägbart sätt. Det är angeläget att regelverket innehåller tydliga spelregler och långsiktiga förutsättningar för tillämpningen, så att kommuner och regioner kan planera och genomföra investeringar med god framförhållning utan osäkerhet kring framtida krav eller förändrade bedömningsgrunder.

Begreppet *tjänster med betydande energianvändning* behöver definieras närmare för att möjliggöra en enhetlig och förutsägbar tillämpning av skyldigheten att bedöma möjligheten att använda energiprestandaavtal.

Vid utformningen av reglerna om köp och hyra av byggnader behöver hänsyn tas till de särskilda förutsättningar som kan föreligga vid kommunal och regional verksamhet. Kraven får inte leda till att tillgången till lokaler som är nödvändiga för hälso- och sjukvård eller annan samhällsviktig verksamhet begränsas på ett oproportionerligt sätt.

Vid utformningen av undantag och avvägningar inom regelverket bör även hänsyn tas till de särskilda förutsättningar som gäller för offentlig sektor. Region Halland ser en risk att framtida upphandlingar konkurrensutsätts på ett sätt där offentliga verksamheter inte ges möjlighet att agera utifrån samma förutsättningar som andra aktörer. Om undantag från det mest energieffektiva alternativet endast medges av tekniska skäl kan det leda till att verksamhetsmässiga, samhällsviktiga och ekonomiska hänsyn inte ges tillräckligt utrymme i bedömningen. Regelverket bör därför utformas så att offentlig sektor ges möjlighet att göra proportionerliga avvägningar utifrån sitt samhällsuppdrag och sina särskilda verksamhetsförutsättningar.

Energiplanernas innehåll och koppling till annan styrning

Region Halland stödjer ambitionen att de kommunala energiplanerna ska vara ändamålsenliga, aktuella och inriktade på genomförande. Kraven måste samtidigt kunna anpassas efter kommunernas olika storlek, ansvar, energisystem och planeringsförutsättningar. Region Halland stödjer även att konkreta energieffektiviseringsåtgärder ska identifieras och följas upp.

Regelverket bör dock inte förutsätta att samtliga åtgärder måste redovisas direkt i energiplanen eller i en separat energieffektiviseringsplan. Kommuner och regioner har olika styrmodeller, och åtgärder kan i vissa fall få ett mer effektivt genomslag om de integreras i exempelvis investeringsplaner, fastighetsplaner, verksamhetsplaner eller andra ordinarie styrdokument. Det bör därför vara möjligt att i energiplanen hänvisa till åtgärder i andra styrande dokument, under förutsättning att det går att få en samlad bild av åtgärderna, ansvarsfördelningen och uppföljningen. En sådan flexibilitet minskar risken för parallella processer och planer som inte integreras i den ordinarie styrningen.

Tillgång till energidata och sekretess

Region Halland anser att förslaget endast delvis hanterar de svårigheter som finns när det gäller tillgången till energidata. Kommunernas utökade möjlighet att begära in uppgifter från större energi- och effektanvändare samt från aktörer som producerar, distribuerar eller lagrar energi kan förbättra underlaget för energiplaneringen. Uppgiftsskyldigheten löser emellertid inte svårigheterna att skapa en heltäckande bild av energianvändningen i hela kommunen. Officiell statistik för exempelvis hushåll, bostäder, transporter och vissa delar av näringslivet kan vara sekretesskyddad eller redovisas på en sådan aggregeringsnivå att den får begränsad användbarhet i den kommunala energiplaneringen. Detta kan försvåra såväl nulägesanalys som uppföljning av energiplanens mål och åtgärder. Region Halland

anser därför att staten behöver säkerställa att kommuner och regioner får tillgång till tillräckligt heltäckande, kvalitetssäkrade och användbara data. Det behövs även vägledning om hur sekretessbelagda eller säkerhetskänsliga uppgifter ska hanteras vid analys, offentliggörande och rapportering.

Vägledning och stöd

Ett ändamålsenligt genomförande förutsätter att föreskrifter, vägledningar, metodstöd och rapporteringslösningar finns tillgängliga i god tid innan skyldigheterna ska tillämpas. Behovet av stöd är särskilt stort när det gäller:

- energiplanernas och energieffektiviseringsplanernas innehåll och detaljeringsnivå,
- energirapporteringens omfattning, definitioner och avgränsningar,
- tillgång till och hantering av energidata,
- miljöbedömning och samråd,
- tillämpningen av principen om energieffektivitet först,
- bedömning och användning av energiprestandaavtal,
- energieffektivitetskrav vid upphandling samt köp och hyra av byggnader,
- hänsyn till energifattigdom och utsatta hushåll.

Vägledningen bör utformas så att kraven kan tillämpas på ett enhetligt men samtidigt proportionerligt och pragmatiskt sätt. Principen om energieffektivitet först bör inte tillämpas isolerat från andra samhällsintressen. Vid bedömningen behöver exempelvis robusthet, försörjningstrygghet, patientsäkerhet och energisystemets funktion kunna vägas in.

Risk för dubbelarbete och ökad administration

Region Halland ser behov av att klargöra hur de nya kraven förhåller sig till befintliga planerings-, rapporterings-, miljöbedömnings- och uppföljningssystem. Det finns risk för överlappningar mellan:

- energiplanering och andra kommunala eller regionala planer,
- energieffektiviseringsplaner och befintliga fastighets- och investeringsplaner,
- befintlig energistatistik och den nya rapporteringen till Energimyndigheten,
- analyser vid strategiska investeringsbeslut och analyser inför upphandling,
- befintliga miljöbedömningar och de nya analyser som följer av principen om energieffektivitet först.

Regelverket bör därför utformas så att redan framtagna underlag och genomförda bedömningar kan återanvändas. Kommuner och regioner bör inte behöva rapportera samma eller närliggande uppgifter i flera system eller genomföra motsvarande analyser flera gånger i samma planerings- eller investeringsprocess.

Finansiering och konsekvensbeskrivning

Region Halland anser att förslagens ekonomiska och organisatoriska konsekvenser för kommuner och regioner behöver belysas tydligare. Promemorian hänvisar till den kommunala finansieringsprincipen, men det framgår inte hur den ekonomiska kompensationen ska fördelas mellan kommuner och regioner eller i vilken utsträckning kompensationen förväntas motsvara de faktiska kostnaderna. Detta är särskilt problematiskt eftersom omfattningen av flera skyldigheter kommer att bestämmas först genom senare föreskrifter.

Region Halland delar bedömningen att delar av arbetet bör kunna integreras i befintliga processer. Det utesluter dock inte att förslagen medför ett faktiskt resursbehov. Även uppgifter som kan införlivas i befintlig verksamhet kräver arbetstid, kompetens, samordning och utveckling av system och rutiner. Promemorians samlade kostnadsbedömning för kommunsektorn framstår mot denna bakgrund som lågt beräknad. Kostnadsberäkningen behöver omfatta samtliga nya och utökade uppgifter, däribland utveckling av energiplaner, analyser, miljöbedömningar, samråd, energirapportering, upphandling, uppföljning och regional samordning.

Införande och övergångsbestämmelser

Region Halland bedömer att den föreslagna tidsplanen är alltför snäv. De nya kraven innebär att underlag behöver tas fram, analyser genomföras, samråd hållas, rutiner utvecklas och nya krav integreras i befintliga styr-, uppföljnings- och rapporteringsprocesser. Därtill behöver planer och styrande dokument beredas, förankras och beslutas inom de politiska organisationerna. Genomförandet förutsätter dessutom att nödvändiga föreskrifter, vägledningar och rapporteringslösningar finns tillgängliga i god tid.

Region Halland anser därför att införandetiden bör förlängas.

Övergångsbestämmelser bör införas för kommuner som nyligen har antagit eller aktualitetsprövat en energiplan, så att redan genomfört arbete kan tas till vara och risken för dubbelarbete minskar. Ett alternativ är att anpassningen till de nya kraven sker i samband med nästa ordinarie aktualitetsprövning.

Regionstyrelsen

Elisabeth Svensson Agerbjer
Ordförande, regionstyrelsens tillväxtutskott

Krister Björkegren
Regiondirektör